

жають зв'язані, що не порушує загальної тенденції до переваги перших і в спеціальних текстах.

До двокомпонентних термінів-словосполучень належать і терміни-епоніми та створені за їх подібністю індивідуально-авторські номінації: хвороба Паркінсона, симпотом Зайченка і под. Багатокомпонентні терміни представлені невеликою кількістю номінацій: відкритий розпад радіоактивних елементів, діставати дози опромінювання та ін.

У художніх творах зафіксована також незначна кількість термінів-фразеологізмів: антонів вогонь, пуд (сценарної) руди та под., які здебільшого двокомпонентні.

Численну групу становлять номенклатурні назви (бурильні молотки, електричний молоток, мостовий кран, баштовий кран, блок В, блок Г, реактор Г); серед них часто вживаними є комбіновані номінації, до складу яких входять мовні назви і цифрові символи: ракетні міжпланетні кораблі “Місяць-1”, “Місяць-2”, супутники “Диск-1”, “Диск-2”, астроплан “Венера-1” і под. Багатокомпонентні номенклатурні назви: Український науково-дослідний інститут, Ленінградський інститут фізичної хімії і под.

Серед семантичних особливостей термінів у художніх творах варто назвати синонімію (скальпель — ніж, оперувати — різати, ампутовати — відрізати, відтяти). Найчастіше синонімами до термінів виступають нетермінологічні еквіваленти, які розглядаються дослідниками як стилістичні синоніми термінів, наприклад: хвороба Паркінсона — дрижальний параліч; паротит — свинка; білокрів'я — променева хвороба; оживити, окультурити (пустелю) — повернути до життя.

МІКРОСЕМАНТИКА ТЕКСТУ

Н. Семчинська (кафедра української мови)

1. Мікросемантика вивчає структуру мовного значення у всій його повноті — не лише тієї частини, яку традиційно називають лексичним значенням (або останнім часом “денотативним”), а й граматичний макрокомпонент, і конотацію, до якої входять семи оцінки, експресії, стилю, а також валентність як потенційну сполучуваність лексеми чи фраземи.

2. Розгляд і аналіз значення мовних одиниць, більших за слово, — словосполучень, висловлень, мікротекстів — показує, що воно сформоване з тих самих сем, та кількість їх набагато більша, й упо-

рядковані вони не лише у межах семантичних структур окремих слів, й окремі семантичні структури об'єднуються у певні конфігурації.

3. Значення висловлення формується не за рахунок додавання сем, які входять до складу семантичних структур окремих слів даного висловлення, а завдяки наголошуванню повторюваних сем. Високий коефіцієнт повторюваності сем у висловленні та мікроконтексті сприяє нейтралізації полісемії та омонімії. Повторювані семи можуть входити до різних макрокомпонентів семантичних структур.

4. Семантичні структури в складі семантичних конфігурацій висловлень і текстів зазнають спрощень, перерозподілу елементів та деформацій. Загальна тенденція до об'єднання сем у структури та конфігурації пояснюється взаємотяжінням та семантичною аглютинацією, ба навіть фузією.

5. Семантична конфігурація із семних структур може утворюватися за певним шаблоном. Існують різні типи шаблонів. Втім значення тексту не вичерпується такою конфігурацією або комплексом конфігурацій. Воно набагато частіше пов'язується з контекстом, мовленнєвою ситуацією та учасниками мовного акту, спирається на фонові знання та національну й загальнолюдську культуру. Завдяки цьому формуються пресупозиції, алюзії і таке інше, які породжують розширене значення тексту.

ПОСЛІДОВНИЙ ХАРАКТЕР СТВОРЕННЯ ПРОГРАМ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ БАКАЛАВРАТУ ТА МАГІСТЕРІУМУ В НАУКМА

І. Василенко, О. Куровська (кафедра англійської мови)

Навчання англійської мови в НАУКМА має кілька етапів: перший і другий роки навчання в бакалавраті — обов'язковий курс General English, на 3-му році навчання — ESP, в останні роки — англійська мова для магістеріуму.

Програми всіх названих курсів логічно пов'язані і є послідовним розвитком одна одної. Це передусім проявляється не в тематичному сенсі, а в плані тих навичок, на розвиток яких спрямоване навчання англійської мови в НАУКМА:

I етап — GE, II етап — ESP (English for Specific Purposes), III етап (магістеріум) — EAP (English for Academic Purposes), що є необхідним саме для студентів магістеріуму, які відчують практичну потребу у використанні англійської мови для написання доповідей,